

PÄRNU MUUSIKAKOOLI PÕHIÕPE

SOOLOLAULU PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

Õppeaeg Pärnu Muusikakoolis kestab vastavalt õpilase vajadustele ja arengulistele iseärasustele 7-9 aastat:

Algaste 2-3 aastat

Noorem aste 2-3 aastat

Vanem aste 3-5 aastat

Lisaks on võimalik lapsevanema või õpilase soovil läbida eelnevalt ettevalmistusklass ja/või jääda õppima lisa-aastatel.

Astme läbimise aeg võib iga õpilase puhul varieeruda arvestusega, et noorema ja vanema astme ajaline kestus ei ületaks kokku 9 õppeaastat.

Õppeaasta jaguneb Pärnu Muusikakoolis kaheks õppeperioodiks: septembrist-detsembrini ja detsembrist-maini.

Hindamine toimub 10-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine eelnimetatud perioodide lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

Soololaulu õppekavas on ette nähtud igal õppeperioodil esinemine vähemalt ühel hindelisel (õpilas)kontserdil vähemalt 2 lauluga, mis oleksid soovitatavalt erineva karakteriga.

Vanem aste lõpetatakse samuti hindelise (õpilas)kontserdiga.

Õppe-eesmärgid:

- anda vajaminevaid fraseerimis-, improviseerimis- ja häälekasutusoskused;
- arendada individuaalset meisterlikkust nii solisti kui ansambli lauljana;
- õpetada muusikalist eneseväljendust;
- laululise hingamistehnika arendamine;
- dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu;
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimetekohane valdamine.

Põhiõppe tunnijaotusplaan

	<i>Algaste</i>		<i>Noorem aste</i>		<i>Vanem aste</i>			<i>Lisa- aastad</i>		
	A I	A II	N -I	N -II	V- I	V- II	V- III	LA –I, II, III		
	1.õa	2.õa	3.õa	4.õa	5.õa	6.õa	7.õa	8.-10.õa		
soololaul	1,5-2		1,5-2		1,5-2			1,5-2		
solfedžo	2		1-2		1-2			1*	1*	
muusikalugu				1	1			1*		
Koosmusitseerimine										
Koor/	2-4	2-4	2-4		2-4			2-4		
Üldklaver			0,5							
lisaaine *		0,5	0,5-1		0,5-1			0,5-1*		

Tabel näitab tundide arvu nädalas, akadeemilise õppetunni pikkus on 45 minutit.

*- sõltub õppuri soovist ja kooli rahalistest võimalustest

AINEKAVAD

SOOLOLAULU PÕHIÕPPE AINEKAVA

Algaste (A): 1.-2. õppeaasta

Õppetöö eesmärgid

- rikastada õppijate tundeelu muusikaelamuste kaudu ning arendada muusikalist maitset;
- õpetada kuulama muusikat,
- õpetada laulma ja arendada rütmitaju;
- kujundada positiivne suhtumine muusikalisse tegevusse, julgustada õppijaid end muusika toel ja musitseerides vabalt ja loovalt väljendama;
- muusikas kuuldu seostamine elu ja looduse ja muude kunstilise tegevuse vormidega;
- hääleaparaadi, diktsiooni ja hingamise ettevalmistamine;
- emotsionaalse väljendusoskuse arendamine eriilmeliste lauludega.

Õppetöö sisu

Laulmine:

Repertuaar õppeaasta jooksul: 8-10 erineva karakteriga laulu

- muusikalisele fraasile toetuv vaba ja loomulik hingamine;
- õige kehahoid, diktsiooni selgus ja ilmekus;
- intonatsiooniline puhtus;
- mitmehäälsus;
- hääle kõlavuse ja väljenduslikkuse arendamine fraseerimisel;
- fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine jäljendamise kaudu;
- harmooniataju arendamine;
- osalemine kontsertidel ja konkurssidel.

Muusika kuulamine:

- laulude ja instrumentaalsete karakterpalade kuulamine;
- kuulatud muusikapala analüüs;
- dünaamika eristamine kuulatavates muusikapalades;
- tämbriku kuulmise arendamine hääle ja muusikainstrumentide abil;
- loomingulise initsiatiivi arendamine;
- helisalvestamine ja analüüs.

Rütmiline liikumine:

- täpsuse, rütmikuse ja kujundlikkuse taotlemine liikumises ;
- liikumine vastavalt muusika iseloomule;
- koordineerimisharjutuste sooritamise erinevates liikumistes;
- lavaline liikumine.

Noorem aste (N): 3.-4. õppeaasta

Õppetöö eesmärgid

- nooditundmine, muusikalise mälu arendamine;
- harmooniataju ja vokaalsete võimekuse arendamine;
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimetekohane valdamine;
- dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu;
- praktiline solisti- ja ansamblitöö oskuste arendamine

Õppetöö sisu

Repertuaar: õppeaasta jooksul: 8-10 erineva karakteriga laulu

Laulmine:

- töö artikulatsiooniparaadiga, diktsiooni arendamine;
- laululise hingamistehnika omandamine;
- harmooniataju ja vokaalse võimekuse arendamine;
- fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine analüüsi kaudu;

- dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu
- *a cappella* laul;
- astmetaju arendamine;
- helilaadilise mõtlemise arendamine;
- osalemine kontsertidel ja konkurssidel vastavalt õpilase võimetele.

Rütmiline tegevus:

- koordinatsiooniharjutused kehapillidel;
- omaloomingu arendamine;

Vanem aste (V): 5.-7. õppeaasta

Õppetöö eesmärgid

- nooditundmine, muusikalise mälu arendamine, harmooniataju ja vokaalsete võimekuse arendamine;
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimetekohane valdamine;
- dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu, soololaulu arendamine.
- improvisatsioonioskuste arendamine praktiliste tehniliste harjutuste kaudu;
- praktiline solisti- ja ansambelitöö oskuste arendamine

Õppetöö sisu

Repertuaar õppeaasta jooksul: 8-10 erineva karakteriga laulu

Laulmine:

- laululise hingamistehnika täiendamine;
- harmooniataju ja vokaalse võimekuse arendamine;
- töö artikulatsiooniaparaadiga, diktsiooni arendamine;
- fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine analüüsi kaudu;
- erinevate muusikastiilide tajumine, analüüs ja võimetekohane valdamine.

Rütmiline tegevus:

- koordinatsiooniharjutused kehapillidel;
- omaloomingu arendamine;
- meloodia ja rütmipillide kaasamine laulude saatmiseks;
- lavaline liikumine ja tants.

Lisa-aastad (LA I- III) 8.-10.õppeaasta

Lisa-aastate õppuriteks on vanema astme lõpetanud, kes kavatsevad muusika alal edasi õppida või mõnel muul eesmärgil musitseerimisoskust täiustada. Iga õpilane õpib tema jaoks koostatud õppekava järgi ning osaleb kooli kollektiivides ja ühistegevustes.

Õppetöö sisu

Repertuaar õppeaasta jooksul: 8-10 erineva karakteriga laulu

Laulmine:

- laululise hingamistehnika täiendamine;
- harmooniataju ja vokaalse võimekuse arendamine;
- töö artikulatsiooniparaadiga, diktsiooni arendamine;
- fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine analüüsi kaudu;
- erinevate muusikastiilide tajumine, analüüs ja võimetekohane valdamine.

Rütmiline tegevus:

- koordineerimisharjutused kehapillidel;
- omaloomingu arendamine;
- meloodia ja rütmipillide kaasamine laulude saatmiseks;
- lavaline liikumine ja tants.

Lisa-aasta (I, II, III) lõpeb hindelise kontserdiga, kus õpilane esitab vähemalt 2 erineva karakteriga laulu.

SOLFEDŽO AINEKAVA

SÜVAÕPE

Ainemaht: 2 tundi nädalas

ALGASTE (1.-2.õa)

Õppe – ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- arendab astmetaju laulmise kaudu;
- omandab muusikateooria algtõed (noodikirja algteadmised, lihtsad helistikud ja taktimõõdud, toonika tunnetamine jne.);
- oskab üles kirjutada lihtsat muusikalist teksti;
- arendab oma häält ja lauluoskust;
- arendab muusikalist kuulmist.

Õppe sisu

TEOORIA

1) Noodikirja algteadmised:

- noodijoonestik, abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoontel, noodivarte õigekiri;
- viiulivõti, bassivõti, nootide tähtnimed (tutvustavalt silpnimed)

2) Meetrum, rütm, tempo, muusikaline vorm:

- takt, taktijoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, taktidesse jaotamine, lõpujooned, eeltakt, kordusmärgid;
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4(=C), taktiviipamise skeemid tutvustavalt;
- noodivältused ja pausid (tervenoodist ja tervepausist kuni kuueteistkümnendiknoodini ja –pausini), pidekaar, legato kaar;
- rütmid: *ta, ti-ti, ti-ri-ti-ri, ti-tiri, tiri-ti*; punkteeritud rütmid *tai-ri; ta-i-ti*;
- rütmiharjutused vastavalt ühe- ja kahe käega;
- tempotähised (*Largo, Adagio, Andante, Moderato, Allegretto, Allegro, Presto*);
- dünaamikatähised (*pp, p, mp, mf, f, ff, crescendo, diminuendo*);
- fermaat;
- muusikalise vormitaju arendamine laulmise ja muusika kuulamise kaudu (näiteks küsimus-vastus; salm-refraän).

3) Helistikud :

- heliredel ja selle ehitus, tervetoon ja pooltoon, püsivad ja ebapüsivad astmed, juhtheli;
- tutvumine põhiastmetega : toonika, subdominant, dominant tutvustavalt, põhikolmkõlade leidmine helistikes; tähistame T,t (I) S,s (IV) D(V)
- duur – ja mollkolmkõla, samuti väljaspool helistikku nimetused mažoorne ja minoorne kolmkõla;
M= mažoorne kolmkõla ning m = minoorne kolmkõla, töötame kuuldelselt.
- kuni 2 määrgini helistikud ; paralleelsed helistikud; molli 2 kuju (loomulik, harmooniline) tutvustavalt melodiline; helistikumärgid, diees, bemoll, bekaar;
- improvisatsioonid õpitu kinnistamiseks.

4) Intervallid:

- priim, sekund, tert, kvart, kvint, oktav. Töö helistikupõhiselt. Oskus lugeda astmeid klaviatuurilt.

MUUSIKA NOTEERIMINE

5) Diktaatide kirjutamine:

- kuni 4-taktilised diktaadid, võimalusel mängituna eri pillidega;
- suuline diktaat;
- meetrumivaba astmediktaat;
- diktaat astmenumbritega;
- lünkdiktaat;
- mäludiktaat;
- rütmidiktaat (mängitakse ilma helikõrguseta, ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele, vabale hääle tekitamisele ja dünaamikale.

- Helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine helistikus;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine;
- lastelaulude laulmine;
- lühikesed suulised diktaadid.

RÜTMIMÄNGUD

- Meetrumitaju arendamine erinevate rütmimängude ja harjutuste abil.

ALGASTME TASEMEARVESTUSE NÕUDED

1. Rütmidiktaat 4 takti (2/4 või 3/4 taktimõõdus).
2. Kuuldeline diktaat duuris: valikus *C-duur*, *G-duur*, *F-duur* ; 2/4 või 3 /4 taktimõõdus; pikkus 4 takti.
3. Intervallide ehitamine valgelt klahvilt üles (p.1; p.4; p.5; p.8; v.2; s.2; v.3; s.3). Eesmärk: õpilane oskab intervalli astmeliselt ehitada.
4. Õpitud heliredeli ehitamine koos põhikolmkõladega: valikus *C-duur*; *G-duur*; *F-duur*.
5. Oskussõnad

Tempo	on muusika esitamise kiirus.
Largo	aeglaselt, laialt
Adagio	aeglaselt, rahulikult
Andante	käies, rahulikult
Moderato	mõõdukalt, parajalt
Allegretto	üsna liikuvalt, kergelt
Allegro	rõõmsalt, kiiresti
<i>ritenuto (rit.)</i>	aeglustades
Dünaamika	on muusika esitamise tugevus.
<i>pp</i> <i>pianissimo</i>	väga vaikselt
<i>p</i> <i>piano</i>	vaikselt
<i>mp</i> <i>mezzo piano</i>	poolvaikselt
<i>mf</i> <i>mezzo forte</i>	poolvaljult

<i>f</i>	<i>forte</i>	valjult
<i>ff</i>	<i>fortissimo</i>	väga valjult
<i>crescendo (cresc.)</i>		valjenedes <
<i>diminuendo (dim.)</i>		vaibudes >

SÜVAÕPE NOOREM ASTE (3.- 4. õppeaasta)

Õppe ja kasvatustöö eesmärgid

Õppe põhieesmärk on muusikataju arendamine. Selleks õpilane:

- jätkab astmetaju arendamist;
- jätkab muusikalise kuulmise arendamist;
- jätkab muusikateooria algtõdede omandamist (sh. lihtintervallid ja algteadmised akordidest);
- arendab muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab häält ja lauluoskust;
- leiab õpetaja abiga meloodiale lihtsa saatebassi (või akordid).

Õppe sisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõt:

- taktimõõt 3/8 (võimalusel ka 6/8);
- rütmigrupid kuueteiskümnendiknootidega- ja pausidega;
- ühe – ja kahehäälsed (ühe- ja kaherealised) rütmiharjutused.

2) Helistikud ja akordid, tähtharmonia:

- kuni 3 (võimalusel 4) määrgini helistikud, samanimelised helistikud (mõiste tasandil);
- funktsioonid; toonika, subdominant, dominant; tähistamine astmenumbritega I, IV, V; töö põhikolmkõladega.
- I kolmkõla pöörded tähistusega I6 ja I64;
- dominantseptakord lahendusega duuris ja harmoonilises mollis (soovitavalt tähistusega V7);
- tähtharmonia akordimärkide tutvustamine õpitud akordide ja helistike piires (duur- ja mollkolmkõla, V7) vastavalt C, Cm, C7
- tutvumine kõrvalastmete kolmkõladega;
- lihtsatele lauludele põhikolmkõladel põhineva saate leidmine (bassi ja/või akordi lisamine).
- transponeerimine suuliselt ja kirjalikult (aste üles/alla);meloodia arendusvõtete kasutamine (kordamine, sekvents, varieerimine);

3) Intervallid:

- kõik lihtintervallid;
- intervallide suurus toonides; ehitamine peamiselt helistikus;
- harmooniliste ja meloodiliste intervallide äratundmine kuulamise põhjal, nende laulmine ja määramine helistikus;

MUUSIKA NOTEERIMINE

4) Diktaadid:

- lühike kirjalik diktaat, võimalusel mängituna eri pillidega;
- lünkdiktaat;
- mäludiktaat;
- meetrumivaba astmediktaat;
- diktaat astmenumbritega;
- rütmidiktaadid (ilma helikõrguseta, ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse igas tunnis. Oluline õige hingamine, vaba hääle tekitamine, fraseerimine ja dünaamika.

- I kolmkõla pöörete ja põhikolmkõlade laulmine duuris ja harmoonilises mollis;
- helistike laulmine;
- intervallide ning kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh lastelaulud, kahehäälsed harjutused).

LOOMING JA IMPROVISATSIOON

- Omaloodud meloodia- või rütmiharjutused;
- omaloodud rütmioosinaadid ja põhikolmkõlade saated;
- õpetaja abiga tehtavad kerged saated.

NOOREMA ASTME TASEMETÖÖ NÕUDED

SÜVAÕPE

Üldiselt:

Tasemetöös kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll. Kasutatakse kuni 2 märgiga helistikke.

Taktimõõdud on 2/4 ja 3/4.

Kirjalik osa

Diktaat:

- 1) Astmediktaat 8 nooti. Esitatakse meetrumivabalt, mängitakse 2-3 korda. Õpilane kirjutab astmed üles vahetult mängimise ajal.
- 2) Diktaat 4 takti, ilma eeltaktita. Kirjutamise aeg u 15 min.
- 3) Rütmidiktaat 4 takti. Meloodia järgi üleskirjutamine. Kirjutamise aeg u 10 min.

Kuulamine:

- 1) Intervallide ja akordide kuulamine. Mängitakse 8 intervalli ja akordi. Kõiki 3 korda järjest: harmooniliselt, meloodiliselt, harmooniliselt.
Valikus on kõik lihtintervallid, duur- ja mollkolmkõlad ning V7 ilma lahenduseta.
Tähistame: M - mažoorne kk; m – minoorne kk; V7 – dominantseptakord.

Näide kuulamiseks: Tee ristike kuulnud intervalli või akordi ette!

akord/int	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
M			X					
M								X
V ₇					X			
v.6	X							
p.4		X						
s.3						X		
s.7							X	
p.5				X				

Teooria:

- 1) Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.

Suuline osa

Kogu pilet on ühes helistikus.

LAULMINE

- 1) Heliredeli laulmine.
- 2) Samas helistikus I kolmkõla pööretega, põhikolmkõlad, V7 lahendusega. Helistikud kuni 2 märki.
- 3) Võõra harjutuse laulmine.

RÜTMI KOPUTAMINE

- 1) Rütmiharjutuse koputamine, pikkus kuni 8 takti, kasutatakse 2/4 ja 3/4 taktimõõtu
- 2) Koputamise ajal ütleb õpilane kaasa rütmisilpe.

SÜVAÕPE VANEM ASTE (5.-7. õppeaasta)

Õppe –eesmärgid

Põhieesmärgiks on muusikataju arendamine. Selleks õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist läbi astmetaju ja laulmise;
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika noteerimise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust.

Õppesisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõdud:

- 3/8 ja 6/8 taktimõõtu, tutvustavalt ka 2/2 ehk *alla breve*, võimalusel 3/2; 5/4 ja 6/4 taktimõõtu;
- tutvustada ka muusikanäidete põhjal segataktimõõtu ja vahelduvat taktimõõtu;
- triool, sünkoop, (sh sünkoopid kaheksandikega ja kuueteistkümnendikega, pidekaarega rütmid).

2) Helistikud ja laadid:

- kuni 5 määrgini helistikud, tutvustada ka kuni 7 määrgini;

- kvindiring, selle ehitamise põhimõte

3) Intervallid:

- kõikide lihtintervallide kordamine, ehitamine laadis ja ka helistikuväliselt üles ja alla.

4) Akordid:

- akordide tähistamine nii rooma numbritega (astmetähistega) kui ka tähtharmonia akordimärkidega paralleelselt;
- põhikolmkõlad ning põhikolmkõlade pöörded tähistatud nii rooma numbritega kui tähtharmonia akordimärkidega;
- kõrvalastmete kolmkõlad;
- diatoonilised septakordid loomulikus duuris (I7, II7, V7, v.VII7) ja nende tähistamine nii rooma numbritega kui ka tähtharmonia akordimärkidega; nende laulmine ja kuulamine;
- V7 lahendusega ja V7 pöörded lahendustega suuliselt;
- v.VII7 loomulikus duuris; >VII7 harmoonilises mollis;
- kuulmise järgi tuttavale meloodiale akordisaate või saatebassi leidmine, võimalusel kasutada tunnis teooria praktiseerimiseks aeg-ajalt põhipille.

Soovitavad tähised

C-noodist ehitatud suur mažoorne septakord	CM7 või CMaj7
D-noodist ehitatud väike minoorne septakord	Dm7
G-noodist ehitatud väike mažoorne septakord	G7
H-noodist ehitatud vähendatud septakord	B ^{o7}
H-noodist ehitatud poolvähendatud septakord	B ^{o7}

CMaj7 = I7

Dm7 = II7

G7 = V7

B^{o7} = >VII7

Bo/7 = v.VII7

LAULMINE

- Lihtintervallide laulmine nii helistikus kui antud noodist üles ja alla;
- heliredelite laulmine (loomulik duur; loomulik, harmooniline ja meloodiline moll);
- akordide laulmine (põhikolmkõlad pööretega; V7 pööretega; diatoonilised septakordid);
- harmooniliste järgnevuste laulmine;
- ühe- ja mitmehäälsete harjutuste laulmine; kaanonite laulmine; noodist laulmine.

MUUSIKA NOTEERIMINE

Diktaadid:

- lünkdiktaat;
- mäludiktaat;
- astmediktaat;
- saatega meloodia kuulamine, märkides üles vaid meloodia;
- tutvustavalt üksikute altereeritud helidega diktaat;
- võimalusel mängida diktaate erinevate pillidega.

Järgnevus:

- neljahäälised harmoonilised järgnevused 4-8 takti, akordid tähistatuna nii rooma numbritega kui ka tähtharmonia akordimärkidega;
- bassi ülesmärkimiseks kasutada rooma numbriid ja/või noteerida see bassivõtmes;
- võimalusel harjutada figureeritud järgnevust;
- soovitatavalt kasutada õppematerjalina tuntud muusikateoseid, rütmimuusika lugusid, kaasaegseid laule.

VANEMA ASTME EKSAMINÕUDED SÜVAÕPE

ÜLDISELT EKSAMIST

Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja 3 molli kuju.

Kasutusel on kuni 4 märgiga helistikud suulises osas ning kuni 5 märki kirjalikus .

Kasutatavad taktimõõdud on: 2/4; 3/4; 4/4 ; 3/8; või 6/8.

KIRJALIK OSA

MUUSIKA NOTEERIMINE

Diktaat:

eksamil on 2 diktaati, võimalusel kasutada mängimiseks erinevaid pille.

1) Diktaat 4 takti, taktimõõt 6/8. Kirjutamise aeg u 15 minutit.

2) Diktaat 4 takti, taktimõõt $\frac{3}{4}$ või 4/4. Kirjutamise aeg u 15 minutit.

Järgnevus:

1) Järgnevus kitsas seades, duuris või harmoonilises mollis, kuni 5 takti.

2) Noodistada bass ja määrata akordid nii rooma numbritega kui ka tähtharmonia akordimärkidega.

3) Akordide valik: põhikolmkõlad pööretega, V7 põhikujus, II7 loomulikus duuris, V.VII7 loomulikus duuris, >VII7 harmoonilises mollis.

INTERVALLIDE JA AKORDIDE KUULAMINE

1) Intervallide ning kolmkõlade ja nende pöörete kuulamine. Mängitakse 6 intervalli ja akordi. Mängitakse 2 korda: harmooniliselt ja meloodiliselt.

Näide: Tee ristike kuulnud intervalli või akordi ette!

akord/int	1.	2.	3.	4.	5.	6.
M ₆			X			
m ⁶ ₄						X
s.7					X	
v.6	X					
p.4		X				
s.3				X		

2) Viie põhiseptakordi kuulamine. Mängitakse 3 korda: harmooniliselt-meloodiliselt-harmooniliselt.

Näide (kuulamine): Tee ristike kuulnud akordi ette!

Akord	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Dominantseptakord e. väike mažoorne septakord (7)				x		
Suur mažoorne septakord (Maj7/M7)		x				
Väike minoorne septakord (m7)	x				X	
Vähendatud septakord (o7)						x
Poolvähendatud septakord (ø7)			X			

AKORDIDE/INTERVALLIDE MÄÄRAMINE JA EHITAMINE, HELISTIKUMÄRGID

- 1) Määrata ja ehitada 8 takti intervalle või akorde.
- 2) Määrata helistikumärgid ja parallelsed helisikud 1-5 märki – 2 takti

SUULINE OSA

- 1) Järgnevuse laulmine : loomulik duur või harmooniline moll. Valikus: kolmkõlad, kolmkõlade pöörded, V7 ja pöörded, loomulikus duuris II7 ja V.VII7; harm.mollis >VII7.
- 2) Rütmiharjutuse koputamine kuni 8 takti, kasutatavad taktimõõdud: $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$.
- 3) Tundmatu harjutuse laulmine.

SÜVAÕPE- LISA-AASTAD (LA- I ja II) 8.-9. õppeaasta

Lisa-aastate solfedžo on vabatahtlik õppeaine, mille õppuriteks on vanema astme lõpetanud, kes kavatsevad muusika alal edasi õppima minna või soovivad mõnel muul eesmärgil noodilugemisoskust täiustada.

Õppe –eesmärgid

Põhieesmärgiks on muusikataju arendamine. Selleks õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist läbi astmetaju ja laulmise;
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika noteerimise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust.

Õppesisu

TEOORIA- jätkub seni õpitud materjali kordamine, teadmiste süvendamine ja kinnistamine;

- 1) Rütm ja taktimõõdud
- 2) Helistikud ja laadid:
- 3) Intervallid:
- 4) Akordid:

LAULMINE ja MUUSIKA NOTEERIMINE

Tasemeeksami nõuded lisa-aastate lõpetamisel

Eksameid ega arvestusi ei kohaldata. Kokkuvõttev hindamine.

MUUSIKALOO AINEKAVA

Õppe- ja kasvatusesmärgid

- 1) Oluliseks eesmärgiks on luua ja kujundada õpilastel põhjalikud teadmised ajastutest, vastavatest daatumitest, ajaloolisest kontekstist ning konkreetsetele ajastutele iseloomulikest tunnustest nii kunstis, arhitektuuris kui muusikas.
- 2) Õpetada lapsi nägema ja looma seoseid konkreetsete ajastute puhul nii arhitektuuris, kunstis kui muusikas.
- 3) Luua piisavalt põhjalik muusikateoreetiliste teadmiste ning muusikaloole spetsiifiliste teadmiste võrgustik lihtsustamaks kuulatavast muusikast arusaamist ja selle mõistmist.
- 4) Muusikaloo tunni olulisem eesmärk on suunata lapsi mõistma ja eristama konkreetsetele ajastutele omast helikeelt, stiili, tuntumate heliloojate loomingut ning ka esitusspetsiifikat puudutavaid nüansse.
- 5) Eelnevas punktis kirjeldatud eesmärgi realiseerumiseks on vajalik ka muusikateoreetiliste aspektidega tegelemine muusikaloo tunni kontekstis – järjepidev töö ja analüüs nii kuulatavate muusikateoste teemade, stiilidele omaste tunnuste, faktuuri ja orkestratsiooniga ning partituuridega.
- 6) Õpetada ja aidata lapsi teadlikult kuulama, analüüsima ja mõistma erinevaid stiile, vorme ja žanreid.
- 7) Suunata ja julgustada lapsi kuulama võimalikult palju erinevatele ajastutele omast ning erinevates stiilides muusikat ning aidata neid analüüsi- ja arutlusoskuse välja kujundamisel kuulatud muusikanäidete ja ka kontsertide üle.

Õppetöö sisu:

- Nooremas vanuseastmes tehakse algust muusika teadliku kuulamise ja selle mõistmise õpetamisega.
- Muusikateoste mõistmine ja oskus kuuldot analüüsida põhineb erinevate muusika väljendusvahendite tundmaõppimisel ja süvitsi mõistmisel ning nende toetumisel muusikateoste kuulates, mõtestades ja analüüsides.
- Tehakse tutvust heli omadustega ja vastava terminoloogiaga.
- Õpitakse tundma erinevaid hääleliike, samuti erinevaid kooriliike.
- Õpitakse tundma nii Eesti rahvapäille kui lähimate rahvaste rahvapäille. Samuti sümfooniaorkestri pilliliike ja nendesse kuuluvaid instrumente.
- Vanemas vanuseastmes õpitakse looma seoseid ajaloolis-ühiskondliku elu ning kunsti- ja muusikaloo toimunud protsesside vahel.
- Õpitakse tundma nii erinevaid ajastuid, kui ka ajastutele omaseid muusikastiile, vorme ja žanre, samuti tuntumate heliloojate loomingut.
- Muusikaloo tunni kontekstis proovitakse erinevate muusikanäidete analüüsi kaudu luua seoseid nii muusikateooria tunnis õpitu kui ja muusikaloo vahel.

Noorema astme ainekava

N-II, 4. õppeaasta

Õppetöö sisu - sissejuhatus muusikalosse:

- Muusikaloo kui aine sisu, selle roll muusikaõpingute kontekstis.
- Muusika erinevad väljendusvahendid – meloodia, rütm, tempo, dünaamika, harmoonia, tämber, register, faktuur.

- Heli omadused, heli teke

Vokaalmuusika:

- Laulud, rahvalaulud,
- Hääleliigid – sopran, alt, tenor ja bass
- Ansamblid, väikesed koosseisud
- Kooriliigid – mudilaskoor, poistekoor, lastekoor, meeskoor, naiskoor ja segakoor

Instrumentaalmuusika:

- Rahvapillid, rahvapilliorkestrid.
- Sümfooniaorkestri pillid partituuri järjekorras.
- Orel, klaver, süntesaator.
- Orkestrid – sümfooniaorkester, kammerorkester, puhkpilliorkester. Kammeransamblid: puhkpillikvintett, keelpillikvartett, klaveritrio.

Tantsud:

- Ajaloolised tantsud : pavaan, galjard, braanl; menuett, gavott, valss, polka, polonees, masurka, tšardass, habaneera, tango.

Programmiline muusika:

- Programmilise muusika mõiste selgitamine läbi erinevate muusikateoste
C. Saint-Saens „Loomade karneval”,
M. Mussorgsky „Pildid näituselt”,
S. Prokofjev „Petja ja hunt”

Lavamuusika:

- Lavamuusika kui laia tähendusväljaga mõiste selgitamine läbi erinevate žanrite
- Muusika draamateatris (*E. Grieg – muusika Ibseni draamale „Peer Gynt”*)
- Ooper (*C. Monteverdi „Orpheus”, W.A.Mozart „Figaro pulm”, G. Verdi „La Taraviata”, R. Wagner „Valküürid”*)
- Ballett (*P. Tsaikovski, S. Prokofjev, E. Kapp*)
- Operett (*I. Kalmann, F. Lehár, J. Strauss*)
- Muusikal (*L. Bernstein, L. Webber, O. Ehala*)

Vanema astme ainekava

Õppesisu lühikokkuvõte:

Vanemas vanuseastmes, mis tavapäraselt tähendab V, VI ja VII õppeaasta õpilasi, antakse ülevaade muusika arengust vanade kultuurrahvaste muusikatraditsioonidest kuni meie sajandini. Muusikaajalooliste teemade käsitlemise aluseks on ajaloo- ja stiiliperioodid. Tutvustatakse muusikaajalugu läbi ajaloolise konteksti, seostatakse omavahel nii ajaloolisi sündmusi, teaduslikke avastusi, kunsti ja kirjandust. Eesmärgiks on anda õpilastele võimalikult tõene ettekujutus ajaloolisest kontekstist, mille pinnalt kujunes vastavale ajastule iseloomulik muusika.

V-I, 5. õppeaasta

Keskaeg:

- Gregooriuse laul
- Varajase mitmehäälsuse kujunemine ja tekkimine (organum)
- Noodikirja areng ja kujunemine
- Esimesed heliloojad – **Leonius, Perotinus**. Motett.
- Ilmalik muusika 11.-14.sajandil – rüütllaul, trubaduudid, truväärid, minnesingerid.
- Tuntumad instrumendid 11.-14.sajand, tantsumuusika ja instrumentaalne muusika ilmalike rüütllaulude saateks.

Renessanss:

- Helikeel ja polüfoonilise stiili kujunemine
- Motett ja missa ordinaariumi osad. **G. Machaut**
- Lühidalt Madalmaade koolkonnast ja selle tähtsusest polüfoonilise muusika arengus
- **J. Desprez, O. Lassus, G.P. Palestrina**
- Madrigal **F. Landini, C. Janequin**
- Instrumentaalmuusika ja pillid, tuntumad tantsud

Barokk:

- Barokkmuusika üldiseloomustus ja uued helikeelt iseloomustavad jooned muusikas – monoodilise stiili kujunemine, *basso continuo*, kontsert ja kontsertstiil
- Pillid ja instrumentaalmuusika baroki ajal. Uued žanrid – süit, *concerto grosso*, instrumentaalkontsert, fuuga
- **A. Corelli, A. Vivaldi**
- Vokaal-instrumentaalsed žanrid – ooper, oratoorium, passioon, kantaat
- Ooperi kujunemine, iseloomulikud jooned Itaalias, 17.sajandi alguses **C. Monteverdi ooper**, „*Orpheus*“
- Polüfooniline stiil muusikas, kaanon ja fuuga
- **J.S Bach**
Tähtsamad teosed – inventsioonid (nr.1 C-duur, nr. 5 F-duur),
prelüüdid ja fuugad (HTK I nr. 1 C-Duur, nr. 2 c-moll),
oreliteosed (tokaata ja fuuga d-moll, koraaliprelüüdid)
vokaal-instrumentaalsed suurteosed (katkendid „*Johannese passioonist*“),
orkestrimuusika („*Brandenburgi kontserdid*“)
Fuuga, tantsusüit, *concerto grosso*, *toccata*, *passacaglia*, kantaadid
- **G. F. Händel**
Tähtsamad teosed – ooperid („*Xerxes*“, „*Rinaldo*“), oratooriumid (*Messias*),
orkestrimuusika – suured orkestrisüüdid („*Veemuusika*“, „*Tulevägimuusika*“)

V-II, 6. õppeaasta

Klassitsism:

- Muudatused muusikaelus
- kaheosaline lihtvorm (A-B), kolmeosaline lihtvorm (A-B-A), rondovorm (A-B-A-C-A-D-A), variatsioonivorm (A-A1-A2-A3-A4-A5-A6-A7)
- Uued vormid ja žanrid – sonaat-allegro, rondo, sonaat-sümfooniline tsükkel

- **J. Haydn**
Olulisemad žanrid ja teosed. Sümfoonia nr 45 („Lahkumissümfoonia“), sümfoonia nr 83 („Kana“), sümfoonia nr 94 („Üllatussümfoonia“), sümfoonia nr 103 („Timpanitremologa“);
keelpillikvartetid (op.76 nr.3 „Keisrikvartett“);
klaveri- (D-duur) ja viiulisonaadid
- **W. A. Mozart**
Tähtsamad teosed – ooperid („Figaro pulm“, „Võluflööt“),
sümfoonia nr 40 g-moll,
kammer- ja olmemuusika („Väike öömuusika“ G),
Reekviem c-moll
- **L.van Beethoven**
Tähtsamad teosed – sümfoonia nr 3 „Eroica“,
sümfoonia nr 5 („Saatusesümfoonia“), sümfoonia nr 9,
klaverisonaadid (op.27 cis-moll, op. 13 c-moll)

Romantism:

- Ajastu kõikidele kunstiliikidele omased ideaalid ja suunad. Romantism muusikas.
- **F. Schubert**
Lied („Grethen voki ääres“, „Metshaldjas“); laulutsükliid „Kaunis möldrineiu“ („Rändamine“, „Kütt“) ja „Talvine teekond“;
Klaverimuusika, kammermuusika („Forellkvintett“ D-duur);
„Lõpetamata sümfoonia“ h-moll.
- **F. Chopin**
Tähtsamad teosed – etüüdid (op. 10 nr.3 E-duur, nr. 12 c-moll, op. 25 nr.1 A-duur), prelüüdid (nr. 7 A-duur, nr. 15 Des-duur „Vihmapiiskade“), valsid (op. 64 nr. 1 Des-duur, op. 67 nr. 2 Cis-duur), poloneesid (op.40 nr. A-duur ja op. 53 As-duur), masurkad (op. 68 nr. 2 a-moll).
- **F. Liszt**
Tähtsamad teosed – klaverilooming (etüüdid „Suured Paganini etüüdid“, „Transtsendentalsed etüüdid“,) nokturn „Armuunelmad“,
sümfooniline muusika (Ungari rapsoodia nr. 2)
sümfoonilise poemi kui žanri looja „Prelüüdid“
- Romantismiajastu sümfooniaorkester
- **H. Berlioz**
sümfoonia „Fantastiline sümfoonia“ („Episood kunstniku elust“)
„Reekviem“, „Leina triumfi sümfoonia“
- **J. Brahms**
Tähtsamad teosed. Sümfoonia nr 4 „Ungari tantsud“
- **F. Mendelssohn – Bartholdy**
Viiulikontsert e-moll, sümfoonilised poemid ja oratooriumid. „Pulmamars“

19. saj. ooperiloojad

- Ooperi kui žanri, ooperi osad.
- 19.sajandi ooper – iseloomulikud tunnused ja erinevused võrreldes varasemate ajastutel loodud ooperitega.
- **G. Verdi**
Ooperid „Rigoletto“, Traviata“, „Aida“

- **R. Wagner**
Ooperid „Tannhäuser” (*avamäng, palverändurite koor, Wolframi romanss*)
„Nibelungide sõrmus” (*Valküüride lend*), „Tristan ja Islode“ (nn Tristani-akordi tutvustamine ja analüüs)

Rahvusromantism 19.sajandi muusikas

- **E. Grieg, J. Sibelius**
- **M. Glinka, Al. Borodin, M. Mussorgski, N. Rimski-Korsakov**
- **P. Tšaikovski, S. Prokofjev, D. Šostakoviš**

V-III, 7. õppeaasta

Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. saj. keskel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus.

Esimene Eesti üldlaulupidu, tema eelkäijad, organisaatorid, osavõtjad, tähtsus.

Rahvusliku heliloomingu teerajajad

- **A. Kunileid, A. Thomson, Fr. Saebelmann, K. A. Hermann.**
Nimetatute elu ja looming, valik laule.

Esimesed professionaalse haridusega heliloojad

- **M. Härma** („Meeste laul”, „Enne ja nüüd”, „Tuljak”, „Ei saa mitte vaiki olla”)
- **K. Tüرنpu** („Priiuse hommikul”, „Mul lapsepõlves rääkis”, „Kevade tunne”)
- **Al. Läte** („Pilvedele”, „Kuldrannake”, „Malemäng”)
- **R. Tobias** (Oratoorium „Joonase lähetamine”, keelpillikvartett nr. 2 III osa c-moll, laulud „Eks teie tea” ja „Varas”)

Rahvusliku koorilaulu areng

- **M. Saar** („Põhjävaim”, „Leelo”, „Jaan läeb jaanitulele”, „Lindude laul”, 1-2 prelüüdi);
- **C. Kreek** („Reekviem”, koorilaulud („Sirisege, sirbikesed”, 2 laulu tsüklist „6 laulu Hiiumaalt”, „Ma kõndisin vainul”, vaimulikud koorilaulud 104. Taaveti laul, „Mu süda, ärka üles”)
- **E. Aav** (ooper „Vikerlased”)
- **A. Kapp** (Vokaal-sümfoonilised teosed (katkendid oratooriumist „Hiio”), koorilaulud („Mu süda”) ja soololaulud („Metsateel”)
- **H. Eller** (Sümfoonilised teosed (poeem „Koit”), kammerteosed („Kodumaine viis” tsüklist „Viis pala keelpilliorkestrile”), viiuli- ja klaveripalad („Männid”, „Liblikas”).
- **E. Tubin** (Lavateosed – esimene eesti ballett „Kratt” (katkendid valikuliselt) ooper „Barbara von Tisenhusen”, sümfooniline muusika (I osa V sümfooniast).
- **G. Ernesaks** (koorilaulud („Mu isamaa on minu arm”, „Hakkame mehed minema”, „Laine tõuseb”), lavateosed – ooper „Tormide rand” (kõrtsistseen)
- **E. ja V. Kapp** (ballett „Kalevipoeg”; kooripoeem „Põhjarannik”)

Lühidalt Eesti muusika arengusuundadest 20. saj. II poolel.

- **V. Tormis** (valik Eesti kalendrilaaludest, Ingerimaa õhtud, Pikse litaania)
- **E. Tamberg** (ooperid (katkendid „Cyrano de Bergerac`ist”), sümfoonilised teosed

(*concerto grosso I osa*), oratooriumid (katkend orat. "Amores"), koori- ja soololaulud, kammer- ja filmimuusika)

- **J. Rääts** (sümfooniad, klaverimuusika (*Kontsert kammerorkestrile I osa*)
- **A. Pärt** (*tintinnabuli*-stiili looja, („Credo”, „Cantus”)

Lühidalt kaasaegsetest eesti heliloojatest

- *E.-S- Tüür, A. Põldmäe, L. Sumera, R. Kangro, R. Eespere, U. Sisask, H. Tulve, T. Steiner* jne.

Rütmimuusika ajalugu

Jazz-muusika arenguloost ja stiilidest

- Lühidalt *jazz*-muusika põhijoontest – improvisatsioon, kõlavärv e tämber, pillikoosseisud
- *Jazz*’i eelkäijad – töölaulud, spirituaalid ja *ragtime*
- *Blues*
- New – Orleansi *jazz* (~1900)
- Dixieland (~1920 I pool)
- Chicago *jazz* (~1920 II pool)
- Swing (~1930)
- Bebop (~1940)
- Cool *jazz* (~1950)
- Hard bop (~1950 – 1960)
- Free *jazz* (~1960) – Ameerikas ja euroopas
- Seitsemkümnendad - *jazz rock & fusion*
- Kaheksakümnendad

LISA-AASTA (D)

19. – 20. Sajandi suured meistrid, nende loomingupõhimõtted, stiilid ja muusika.

- **A. Bruckner** – sümfonist ja kirikumuusika looja . (*Te Deum*)
- **G. Mahler** – dirigent ja suurteoste looja. Elu ja looming (VII sümfoonia finaali, *Rändselli laulud*)
- **R. Strauss** – sümfoonilise poemi, programmsümfoonia ja ooperite looja. Elu ja looming Tähtsamad teosed – sümfooniline poem „*Till Eulenspiegeli lõbusad vembud*”, Katkendeid ooperist „*Salome*”)
- **M. Reger** – tüüpiline hilisromantismi esindaja, impressionismist ja ekspressionismist mõjutatud helilooja. Orkestri-, klaveri- ja oreeliteosed

Suuri sajandivahetuse ooperiheliloojaid

- Verismi kui suund muusikas
P. Mascagni katkendeid ooperist „*Talupoja au*”,
R. Leoncavallo ooper „*Pajatsid*”,

G. Puccini ooperid „*La Boheme*”, „*Madame Butterfly*”.

Impressionism muusikas

- Iseloomulikud jooned, seos maalikunstiga ja kirjandusega.
- C. Debussy – elu ja looming, tema omanäoline helikeel ja ainulaadne isikupärane stiil orkestri- ja klaverimuusikas .
Tähtsamad teosed - sümfooniline poem „*Fauni pärestlõuna*”,
Katkendid ooperitest „*Pelleas ja Melisande*”,
valik klaverile kirjutatud muusikast
- M. Ravel – elu ja looming, seotus impressionismi-ideedega ja hilisem side dzäselementidega muusikas
Näited tuntumatest teostest - „*Mustlane*”, „*Bolero*”

20. sajandi I poole muusika

- Stiiliotsingud ja eksperimenteerimised muusikas.
Ekspressionism muusikas, tonaalsusest loobumine.
Dodekafoonia. Polüfoonia aussetõus, neobarokk. Neoklassitsism.
- A. Schönberg – atonaalse muusika looja, kaksteisttoonitehnikale alusepanija.
Elu ja looming
Tähtsamad teosed - „*Kirgastunud öö*”, ooper „*Kuu Pierrot*”
- A. Webern – dodekafoonilise stiili jätkaja, minimalistlike pisimotiivide tooja muusikasse (*sümfoonia op. 21*)
- I. Stravinski - uudse helikeelega Venemaalt pärit neoklassitsismi esindaja.
Balletid „*Petruškas*” ja „*Kevadpühitsusest*”,
orkestriteosed, religioosse sisuga muusika
- B. Bartok – rohkete rahvamuusika mõjutustega ungari helilooja.
Tähtsamad teosed - Balletid, ooper „*Sinihabeme loss*”,
klaverimuusika „*Mikrokosmos*”
- G. Gershwin – helilooja , kelles „helises Ameerika”.
Tugevate afro-ameerika muusika mõjutustega helikeel, mõjutused nii *bluesist* kui dzässist. Tuntumad teosed – ooper „*Porgy ja Bess*”
teos orkestrile „*Rhapsody in Blue*”
- C. Orff – lavamuusika looja ja muusikahariduse suur uuendaja, omanimelise Orff-metoodika looja.
Lavakantaat - „*Carmina Burana*”

Muusikaloo lõpuarvestuse nõuded

- 1) Lõpuarvestusel tuleb osata kuuldeliselt eristada õppeaastate jooksul omandatud muusikaajaloo seisukohast olulisemaid teoseid. Ühtlasi peab õpilane suutma määratleda antud teose stiili kui ka žanrit, samuti peab olema suuteline nimetama ka antud teose heliloojat.
- 2) Lõpuarvestuse teoreetiline osa sisaldab ülevaatlikke küsimusi õpitud ajastute, heliloojate, stiilide, vormide, žanrite kohta. Samuti puudutavad arvestustöös olevad küsimused ka ajastutele omaseid muusika esituskoosseise, instrumente ja helikeelt.

ÜLDKLAVERI AINEKAVA

Üldklaveri 1-aastase ainekava läbivad üldjuhul noorema astme 1. õppeaastal (N-I) kõik Pärnu Muusikakooli õpilased, kelle põhipilliks ei ole klaver.

Aine maht on 0,5 tundi nädalas

Hindamine toimub 10-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine perioodide lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- Õpib tundma klaviatuuri ning klaverit kui instrumenti;
- arendab noodilugemisoskust (eriti mängu bassivõtmes);
- õpib tundma põhilisi mängutehnilisi võtteid;
- laiendab silmaringi, tekitab huvi klaverimuusika vastu;
- saab esinemiskogemusi;

Õppetöö sisu

Klaveripalade mängimine: võimalikult mitmekülgne repertuaar valida lähtudes õpilase võimetest ning harjutamisvõimalustest.

Heade eelduste olemasolul ka lihtsamad heliredelid ja harmoonilised harjutused ja koosmäng.

Tasemeeksami nõuded ainekava lõpetamisel

Aine lõpeb arvestusliku esinemisega 1-2 palaga.

LISAAINE AINEKAVA

Lisaaine kuulub Pärnu Muusikakooli valikuliste õppeainete hulka ning selle õppimine sõltub eelkõige õpilase soovist ning kooli rahalistest võimalustest.

Lisaaainena on võimalik õppida kõiki Pärnu Muusikakooli õppekavas nimetatud instrumente ja muusikalisi õppeaineid.

Lisaaine õppimisega saab üldjuhul alustada algastme teisel õppeaastal (A-II) ning jätkata kõikides vanuseastmetes kuni muusikakooli lõpetamiseni.

Aine maht on 0,5-1 tundi nädalas.

Hindamine toimub 10-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine perioodide lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- Laiendab muusikalist silmaringi ning süvendab huvi muusika vastu;
- arendab noodilugemisoskust ning oma muusikalisi võimeid;
- saab esinemiskogemusi;

Õppetöö sisu

Instrumendi/aine tundmaõppimine ja praktiseerimine:

Pilliõppe puhul valida võimalikult mitmekülgne repertuaar lähtudes õpilase võimetest ning edasisest soovist ja perspektiivist.

Tasemeeksami nõuded ainekava lõpetamisel

Ainekava lõpphindamine on arvestuslik.

KOOSMUSITSEERIMISE AINEKAVA

(KLAHVPIILLID, RAHVAPIILLID, PUHKPIILLID, KEELPIILLID, LÖÖKPIILLID, SAATEKLASS, SAATE KUJUNDAMINE, (ETTEVALMISTUS)KOOR, ANSAMBLID, ORKESTRID)

Ainekava kehtib Pärnu muusikakooli kõikide õppeaastate kohta.

Eesmärk:

Arendada õpilaste muusikalist kuulmist, rütmitaju, rütmitunnetust,

Aidata kaasa erialalisele arengule;

Õpetada oskust kuulata partnerit ja kollektiivselt suhelda;

Pakkuda õpilastele rõõmu koosmusitseerimisest;

Kasvatada tulevasi muusikasõpru ja kontserdipublikut;

Õpilase loovuse ja improvisatsioonioskuse arendamine;

Lihtsama vormianalüüsi omandamine.

Õppetöö sisu:

Koosmusitseerimine;

Noodilugemise oskuse ja stiilitunnetuse arendamine;

Repertuaar:

Valitakse vastavalt õpilaste tehnilisele tasemele. Alustatakse lihtsamatest lauludest liikudes järjest nõudlikuma kava poole, järgides õpilaste individuaalset ja muusikalist arengut.

Igal õppeaastal õppida 4-5 erineva karakteriga laulu, millest vähemalt 2 esitada (õpilase)kontsertidel või esinemispraktikal.

Õppeaine lõpphindamine

Viimase läbitud õppeaasta koondhinne.

KOORILAULU AINEKAVA

Noorem aste (N):

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Õpilane:

- on omandanud õige laulmishingamise;
- on omandanud elementaarsed tõesed hääle kasutamisest/juhtimisest ja hääle tervishoiust, kasutab häält turvaliselt ja seda kahjustamata;
- oskab ja julgeb ennast loominguks väljendada;
- oskab täpselt intoneerida;
- pöörab lauldes tähelepanu sealhulgas ka diktsioonile;

- oskab ja julgeb laulda üksi ja grupis;
- suudab laulda ilma saateta;
- suudab jälgida ja täita koorijuhi taotlusi;
- oskab eristada meloodiat saatetest;
- suudab heliteost emotsionaalselt ja väljendusrikkalt esitada;
- on omandanud lavareeglid.

Õppetöö sisu

- Harjutused õige hingamistehnika omandamiseks. Harjutused diafragma aktiivseks tööks, samuti õigeks välja- ja sissehingamise tarbeks.
- Hääleseade: hääleharjutuse laulmine, kooskõlade laulmine erinevatel vokaalidel;
- Artikulatsiooni aktiveerimine ja diktsiooni täiustamine: kõne- ja lauluharjutused, koorilaulude laulmine;
- Tooni käsitus, sh dünaamika. Fraseerimisoskuste arendamine;
- Ansamblitunnetuse arendamine: unisoonis laulmine, rütmi tunnetamine, intoneerimine, kaasõpilaste kuulamine;
- Repertuaari laulmine: *a cappella*, saatega;
- Laulupeo repertuaari omandamine, laulupeoprotsessis osalemine;
- Koostöö erinevate muusikakollektiividega.

NOOREMA ASTME TASEMEARVESTUSE NÕUDED

Nooremas astmes ei toimu hindelist arvestust. Õpilane peab osa võtma vähemalt 75% kooriproovidest ning esinema koorikontsertidel. Aruandevormiks on ka osalemine festivalidel, konkurssidel, kategooriasse laulmisel ning laulupidudel.

Vanem aste (V)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane

- kinnistab nooremas astmes saadud teadmisi;

- on omandanud teadmisi ja oskusi uue repertuaari õppimiseks;
- valdab fraseerimise ja artikuleerimise põhialuseid;
- analüüsib ja mõtleb loovalt;
- oskab noodist lugeda kergema ja keskmise raskusastmega partiisid;
- on omandanud teadmisi lavakäitumise headest tavadest ning esineb veenvalt ning artistlikult.

Õppetöö sisu

- Hingamine – sügavhingamine, ahelhingamise oskuste täiendamine;
- Hääleseade- hääleharjutuse laulmine, kooskõlade laulmine erinevatel vokaalidel;
- Spetsiifilised harjutused tööks artikulatsiooniga: kõne- ja lauluharjutused, koorilaulude laulmine;
- Tooni käsitus, sh dünaamika: vaikselt laulmise „kunsti“ valdamine;
- Ansambelitunnetuse arendamine: unisoonis laulmine, rütmi tunnetamine, intoneerimine, kaasõpilaste kuulamine;
- Sõnalise teksti ja selle sisu analüüs: laulu tekstide mõistmine;
- Dirigeerimise vii peskeemide ja nüansside mõistmine;
- Repertuaari laulmine: saatega ja *a cappella* - saateta laulmise oskuste omandamine.

VANEMA ASTME TASEMEARVESTUSE NÕUDED

Vanema astme lõpus ei toimu hindelist eksamit ega arvestust. Õpilane peab osa võtma vähemalt 75% proovidest ning esinema koorikontsertidel.

Lisa-aastad (LA) 8.-10. õppeaasta

Lisa-aastate õppuriteks on vanema astme lõpetanud, kes kavatsevad muusika alal edasi õppida või soovivad mõnel muul eesmärgil musitseerimisoskust täiustada. Iga õpilane õpib tema jaoks koostatud õppekava järgi ning osaleb kooli kollektiivides ja ühistegevustes.

Õppetöö sisu

- Hääleseade- hääleharjutuse laulmine, kooskõlade laulmine erinevatel vokaalidel;
- Spetsiifilised harjutused tööks artikulatsiooniga: kõne- ja lauluharjutused, koorilaulude laulmine;
- Tooni käsitus, sh dünaamika: vaikselt laulmise „kunsti“ valdamine;

- Ansamblitunnetuse arendamine: unisoonis laulmine, rütmi tunnetamine, intoneerimine, kaasõpilaste kuulamine;
- Sõnalise teksti ja selle sisu analüüs: laulu tekstide mõistmine;
- Repertuaari laulmine: saatega ja *a cappella* - saateta laulmise oskuste omandamine.

Lisa-aastate lõpetamisel ei toimu hindelist eksamit ega arvestust. Õpilane peab osa võtma vähemalt 75% proovidest ning esinema koorikontsertidel.